

ביקוש לעובדים במגזר העסקי, רבעון שלישי 2006**עיקרי ההתפתחויות¹**

הביקוש לעובדים במגזר העסקי ירד ברבעון השלישי של השנה לעומת הרבעון הקודם אולם נותר עדין גבוה ביחס לשנים האחרונות. המגמה החיובית של הגידול בביקוש לעובדים, כפי שנמדדת באמצעות השינוי במספר המשרות הפנויות, נקטעה לאחר הגידול הכמעט רצוף מאז אמצע 2004. למלחמה שהתרחשה במהלך הרבעון השלישי היתה השפעה מהותית על הביקוש לעובדים הן בכלל הארץ ובמיוחד בצפון, השפעה זאת באה לביטוי בירידה בכמות המשרות הפנויות, ירידה באיושים וירידה חדה בציפיות לגידול בפעילות וכמות העובדים ברבעון הבא. כמו כן גרמה המלחמה לירידה בגמישות של שוק העבודה. הירידה בכמות המשרות הפנויות הושפעה מהאווירה הכללית השלילית שיצרה המלחמה. כמו כן, הושפע כל המשק משיתוק חלק הפעילות הכלכלית בצפון הארץ בין אם בצורה ישירה או עקב קשרי הגומלין של כלכלת מרכז הארץ והדרום עם כלכלת צפון הארץ. ראוי גם לזכור כי ברבעון השני של השנה נרשם מספר שיא של משרות פנויות לכן ייתכן וחלק מהירידה ברבעון השלישי מוסבר בתהליך התאמה טבעי מהרמות הגבוהות של הרבעון הקודם שהיה מתרחש גם ללא המלחמה.

בתחום הציפיות לגידול בפעילות וגידול בכח-אדם חלה הרעה משמעותית. ציפיות הן בדרך כלל משתנה מקדים לשינויים במשק אולם מוקדם עדיין להעריך האם מדובר בתופעה חד-פעמית בשל המלחמה שחלה ברבעון השלישי או שמדובר בשינוי מגמה.

ניתוח נתוני הרבעון השלישי של 2006 מלמד כי ההשפעה של המלחמה על צפון הארץ לעומת מרכז הארץ והדרום היתה מהותית במיוחד בתחום האיושים ובתחום מאזן התעסוקה (איושי משרות פחות פליטות עובדים). למרות שבכלל הארץ סה"כ מאזן התעסוקה עלה מעט ברבעון השלישי, אנו רואים שעליה זאת באה אך ורק מהמרכז והדרום בעוד מאזן התעסוקה בצפון היה שלילי. ניתן לשער שללא המלחמה היה המאזן בצפון דומה יותר לשאר הארץ ומאזן התעסוקה היה עולה בצורה משמעותית יותר.

זאת ועוד, גם במדדי הביקוש נרשמה הרעה באופן משמעותי הרבה יותר בצפון הארץ לעומת שאר חלקי הארץ. כך למשל ירד בצפון הארץ לעומת שאר הארץ אחוז המשרות הקבועות מתוך סך איושי המשרות וירד אחוז הפליטות ביוזמת העובד מתוך סך פליטות העובדים.

הביקוש לעובדים ותעסוקה ללא בניה וחקלאות רבעון 3/06 מנוכח עונתיות					
% השינוי לעומת:	רבעון	רבעון	רבעון שלישי 2006		
			רבעון	באלפים	באחוז ¹
רבעון	רבעון	קודם	באלפים	באחוז ¹	
רבעון	רבעון	קודם	באלפים	באחוז ¹	משרות פנויות
אשתקד	הקודם	אשתקד	באלפים	באחוז ¹	מאזן תעסוקה ²
53.0%	-18.7%	22.7	42.7	2.2%	34.8
5.4%	10.6%	17.1	16.3	1.1%	18.1
5.0%	-5.0%	130.8	144.6	8.7%	137.4
5.0%	-7.0%	113.7	128.3	7.5%	119.3
5.0%	-5.9%	244.5	272.9	16.2%	256.8
					תעסוקה ³

(1) מסך המועסקים בעסקים שבמדגם (2) איושי משרות פחות פליטות עובדים (3) איושי משרות ועוד פליטות עובדים
מקור: סקר מעסיקים מינהל מחקר וכלכלה, תמיית

¹ הדו"ח מתבסס על סקר מעסיקים של מינהל מחקר וכלכלה במשרד התמיית. על הסקר ראה נספח א'.

מהנתונים לרבעון השלישי של שנת 2006 עולה כי המשק ספג זעזוע מסוים כתוצאה מהמלחמה שהתרחשה במהלך הרבעון. הזעזוע הני"ל התבטא בירידה ברמת המשרות הפנויות ובירידה משמעותית ברמת הציפיות של מעסיקים לגידול ברמת הפעילות ובמצבת כח-האדם. זעזוע זה תפס את הביקוש לעובדים במצב הטוב ביותר בו היה במהלך השנים האחרונות, על-כן יקל על שוק העבודה לספוג את הזעזוע. עם זאת מוקדם מדי לנסות להעריך האם אנו נמצאים בנקודת מפנה במשק או שמדובר בזעזוע זמני וחולף, לצורך כך נדקק לנתונים של עוד רבעון אחד לפחות.

הביקוש לעובדים ותעסוקה ללא בניה וחקלאות רבעון 3/06 – אזור הצפון מנוכי						
עונתיות						
רבעון שלישי 2006	רבעון	רבעון	רבעון	% השינוי לעומת:		
				באלפים	באחוז ¹	
	קודם	אשתקד	הקודם	אשתקד	אשתקד	
משרות פנויות	5.5	6.3	3.3	-13.0%	66.7%	
מאזן תעסוקה ²	-1.3	5.2	8.4	-126%		
איושים	22.0	29.7	32.4	-25.9%	-32.2%	
פליטות	23.3	24.5	24.0	-5.0%	-2.9%	
מחזור תעסוקה ³	45.3	54.2	56.4	-16.0%	-19.7%	

(1) מסך המועסקים בעסקים שבמדגם (2) איושי משרות פחות פליטות עובדים (3) איושי משרות ועוד פליטות עובדים
מקור: סקר מעסיקים מינהל מחקר וכלכלה, תמיית

מספר המשרות הפנויות הכולל, ללא ענפי הבנייה והחקלאות², עמד בממוצע יומי על כ- 34.8 אלף משרות, ירידה של 18.7% לעומת הרבעון הקודם, ועליה של 53.0% ביחס לרבעון המקביל אשתקד. מספר המשרות הפנויות בצפון הארץ ירד לעומת הרבעון הקודם ב- 13%

ואילו במרכז הארץ והדרום ירד מספר המשרות הפנויות ב- 19.7% לעומת הרבעון הקודם. סך מספר האיושים בכל הרבעון השלישי הגיע לכ-137.4 אלף, ירידה של 5.0% לעומת הרבעון הקודם ועליה של 5.0% ביחס לרבעון המקביל אשתקד. מספר האיושים בצפון ירד ב- 25.9%, באופן משמעותי הרבה יותר לעומת הירידה במרכז ובדרום הארץ שעמדה על 2.7%. מספר פליטות העובדים, עמד על כ- 119.3 אלף פליטות, ירידה של 7.0%

הביקוש לעובדים ותעסוקה ללא בניה וחקלאות רבעון 3/06 – אזור המרכז + הדרום						
מנוכי עונתיות						
רבעון שלישי 2006	רבעון	רבעון	רבעון	% השינוי לעומת:		
				באלפים	באחוז ¹	
	קודם	אשתקד	הקודם	אשתקד	אשתקד	
משרות פנויות	29.2	36.4	19.4	-19.7%	50.6%	
מאזן תעסוקה ²	18.9	14.2	7.8	32.9%	144%	
איושים	115.0	118.1	97.6	-2.7%	17.8%	
פליטות	96.1	103.9	89.9	-7.5%	6.9%	
מחזור תעסוקה ³	211.1	222.0	187.5	-4.9%	12.6%	

(1) מסך המועסקים בעסקים שבמדגם (2) איושי משרות פחות פליטות עובדים (3) איושי משרות ועוד פליטות עובדים
מקור: סקר מעסיקים מינהל מחקר וכלכלה, תמיית

לעומת הרבעון הקודם ועליה של 5.0% ביחס לרבעון המקביל אשתקד. מספר הפליטות בצפון ירד ב- 5.0% ומספר הפליטות במרכז הארץ ובדרום ירד ב- 7.5%. מאזן התעסוקה(איושי משרות פחות פליטות עובדים) היה חיובי והצביע על גידול נטו במספר האיושים של כ- 18.1 אלף

² בדו"ח הנוכחי מוצגים נתוני סה"כ ללא ענפי הבנייה והחקלאות. בענפים אלה, היקף הביקוש לעובדים הושפע מאד מהביקוש לעובדים זרים ופולשתינאים שהעסקתם כרוכה באישורים מינהליים ומושפעת רק חלקית מהביקוש וההיצע בשוק העבודה. גם אם נכלול את נתוני החקלאות והבניה, לא ישתנו מסקנות הדו"ח. הנתונים הכוללים את ענפי החקלאות והבניה: סה"כ המשרות הפנויות, עמד על 65,397. מספר האיושים הכולל עמד על 168,946. מספר הפליטות הכולל עמד על 139,489.

³ סה"כ הסכום המצטבר במהלך כל שלושת חודשי הרבעון האחרון

איושי משרות. זהו מספר גבוה ב- 10.6% ממאזן התעסוקה ברבעון הקודם. מאזן התעסוקה בצפון היה שלילי ברמה של 1.3- אלף משרות בעוד במרכז הארץ ובדרום היה המאזן חיובי ברמה של 18.9 אלף משרות. מחזור התעסוקה (איושים ועוד פליטות) עמד על 256.8 אלף. זוהי ירידה של 5.9% לעומת הרבעון הקודם והיא יכולה להצביע על ירידה בגמישות של שוק העבודה בעקבות המלחמה ברבעון האחרון. בצפון הארץ היתה הירידה משמעותית בשיעור של 16.0% לעומת ירידה של 4.9% במרכז הארץ ובדרום. במאזן ציפיות כח-אדם (אחוז הצופים עליה במצבת כח-האדם ברבעון הבא פחות אחוז הצופים ירידה) נרשמה ירידה משמעותית והוא עמד על 4.0% לעומת 8.4% ברבעון הקודם. במאזן ציפיות פעילות נרשמה ירידה חדה גם כן והוא עמד על 1.5% לעומת 6.3% ברבעון הקודם. הירידה בציפיות היתה דומה הן בצפון הארץ והן במרכז ובדרום.

במדדי הביקוש לעובדים, נרשמה הרעה מסוימת לעומת הרבעונים הקודמים, אולם הם עדין נשארו ברמה גבוהה יחסית לשנים האחרונות. כמו כן נרשם הבדל משמעותי במדדים אלו בין נתוני צפון הארץ לשאר הארץ, כך למשל אחוז המשרות הקבועות מתוך סך איושי המשרות עמד בצפון על 39% לעומת 56% במרכז הארץ ובדרום. אחוז הפליטות ביוזמת העובד מתוך סך הפליטות עמד בצפון על 44% לעומת 51% במרכז הארץ ובדרום הארץ. גם משך הזמן הממוצע בו פתוחה משרה פנויה היה קצר בצורה משמעותית יותר בצפון לעומת מרכז הארץ והדרום הארץ ועמד על 3.4 שבועות לעומת 4.9 שבועות.

הניתוח בדוח מתבסס על סקר מעסיקים⁴ במגזר העיסקי לרבעון השלישי של שנת 2006. הנתונים בדוח הינם מנוכי עונתיות⁵ ומוצגים עבור הרבעון השלישי של שנת 2006, הרבעון הקודם לו והרבעון המקביל אשתקד⁶. לפירוט נוסף על דרך עריכת הסקר, הגדרותיו והשוואתו לסדרות אחרות של ביקוש לעובדים ראה נספח א'.

מדדי ביקוש לעובדים' רבעון 3/06

רבעון	רבעון	רבעון	רבעון	רבעון
3/06	2/06	3/06 -	3/06 -	3/05
		שאר	צפון	
		הארץ		
משך זמן בו פתוחה משרה פנויה בשבועות ¹	4.7	4.9	3.4	3.1
אחוז המשרות הקבועות מסך המשרות המאוישות	53.0%	55.6%	39.3%	56%
אחוז הפליטות ביוזמת העובד מתוך סך פליטות עובדים	49.7%	50.9%	44.3%	58%
מאזן ציפיות כ"א ברבעון הבא ²	4.0%	3.4%	3.3%	1.5%
מאזן ציפיות פעילות ברבעון הבא	1.5%	1.0%	2.8%	1.4%

(1) משך הזמן הממוצע בו היתה המשרה פנויה עד לזמן הראיון
 (2) אחוז הצופים עליה במצבת כח-האדם ברבעון הבא פחות אחוז הצופים ירידה מקור: סקר מעסיקים מינהל מחקר וכלכלה, תמ"ת

⁴ ראה נספח א'.

⁵ הנתונים המקורים ללא ענפי הבניה והחקלאות היו 33,236 משרות פנויות, 150,537 איושים ו- 119,597 פליטות עובדים.

⁶ לפירוט הנתונים לפי ענף כלכלי ראה נספח ב'

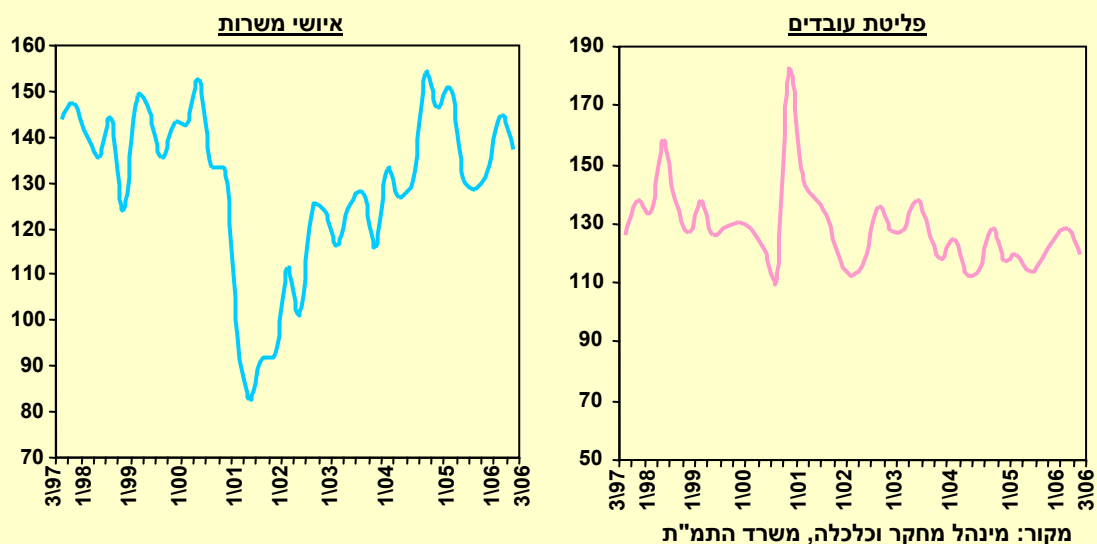

שיעור המשרות שאוישו לצורך תגבור קבוע של עובדים מתוך כלל המשרות שאוישו עמד על 53.0% לעומת 54.4% ברבעון הקודם. זוהי ירידה קלה לעומת הרבעון הקודם ולעומת הרבעון המקביל אשתקד אולם המספר עדיין גבוה מאוד לעומת ממוצע חמש השנים האחרונות, והוא יכול להצביע על מידה גבוהה של ביטחון בקרב המעסיקים לגבי גידול ארוך טווח במצבת כוח-האדם שלהם והתחייבות על משרות קבועות ולא זמניות.

מספר פליטות העובדים (סה"כ הסכום המצטבר של העובדים שנפלטו ממשרות מאוישות במהלך כל שלושת חודשי הרבעון האחרון) הכולל עמד על 119.3 אלף ברבעון השלישי של שנת 2006 (שיעור של 7.5% מתוך המועסקים). זוהי ירידה של כ-7.0% לעומת הרבעון הקודם ועליה של 5.0% לעומת הרבעון המקביל אשתקד. יש לציין כי מספר הפליטות ירד בענפי מסחר, תעשייה, בניה, שירותים עסקיים, חקלאות, שירותי אירוח ואוכל ושירותים קהילתיים לעומת עליה בענפי תחבורה ותקשורת, חינוך ובריאות (לפירוט ראה נספח ב' – לוחות 2, 3).

פליטות העובדים כוללות פליטות ביוזמת העובד, ביוזמת המעביד ופרישות טבעיות. שיעור הפליטות ביוזמת העובד מתוך סה"כ הפליטות, המהווה מדד שיכול להעיד על רמת הביטחון של העובדים באשר ליכולתם להחליף עבודה, ירד לרמה של כ-49.7% לעומת 55.0% ברבעון הקודם. זוהי רמה גבוהה עדיין מזאת שנרשמה בשנים 2003 ו-2004 אולם מהווה ירידה לעומת השנה האחרונה וייתכן כי היא מאותת על זהירות מסוימת שך עובדים בנסיונם להחליף משרות ביוזמתם.

תרשים 2: סך איושי המשרות ופליטת עובדים ללא ענפי הבניה והחקלאות רבעונים 3/97 – 3/06, באלפים מנוכה עונתיות

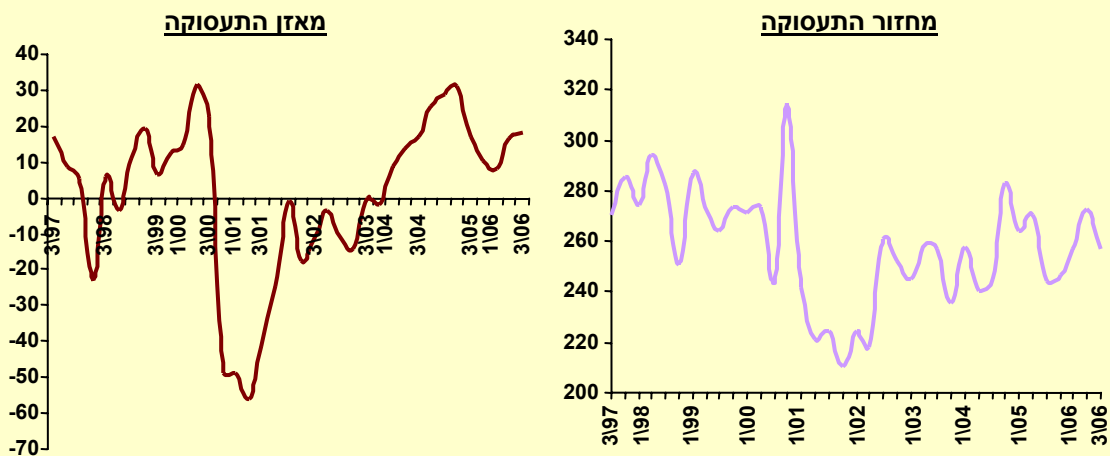

מאזן התעסוקה ומחזור התעסוקה

מאזן התעסוקה (מספר האיושים פחות מספר הפליטות) עמד על 18.1 אלף משרות לרבעון ברבעון השלישי של שנת 2006. זוהי עליה לעומת 16.3 אלף משרות ברבעון הקודם ועליה קלה לעומת הרבעון המקביל אשתקד אז עמד המאזן על 17.1 אלף משרות. לפירוט מאזן התעסוקה של ענפי המשק השונים ראה נספח ב' – לוחות 2,3. במהלך הרבעונים האחרונים התייצב מאזן התעסוקה והוא נמצא ברמה נמוכה יותר מרמות השיא בתחילת שנת 2005, אולם עדיין אנו נמצאים במצב בו כמות האיושים גבוהה מכמות הפליטות כך שנוצרות משרות חדשות. ההאטה במאזן החיובי של מאזן התעסוקה יכולה להצביע על מיצוי איוש המשרות ה- "קלות ועל תהליכי התאמה נוספים שעל שוק העבודה לעבור על-מנת לעלות שוב ברמת מאזן התעסוקה.

המחזור הכולל (מספר האיושים ועוד מספר הפליטות) עמד על 256.8 אלף משרות לרבעון (%16.2 מתוך כלל המועסקים). זוהי ירידה של 5.9% לעומת הרבעון הקודם ועליה של 5.0% לעומת הרבעון המקביל אשתקד. הירידה במחזור התעסוקה יכולה להצביע על גמישות נמוכה יותר של שוק העבודה ברבעון השלישי, ייתכן והמלחמה שהתרחשה ברבעון האחרון השפיעה על החלטות העובדים והמעסיקים ועל ביטחונם ביכולת שלהם לגייס ולפלוט עובדים ועל כן הקטינה במידה מסוימת את הגמישות בשוק העבודה.

תרשים 3: מאזן⁽¹⁾ ומחזור התעסוקה⁽²⁾ ללא בניה וחקלאות רבעונים 3/97 – 3/06, באלפים מנוכה עונתיות

(1) איוש משרות פחות פליטות עובדים (2) הסך הכולל של איוש משרות ופליטות עובדים
מקור: מינהל מחקר וכלכלה, משרד התמ"ת

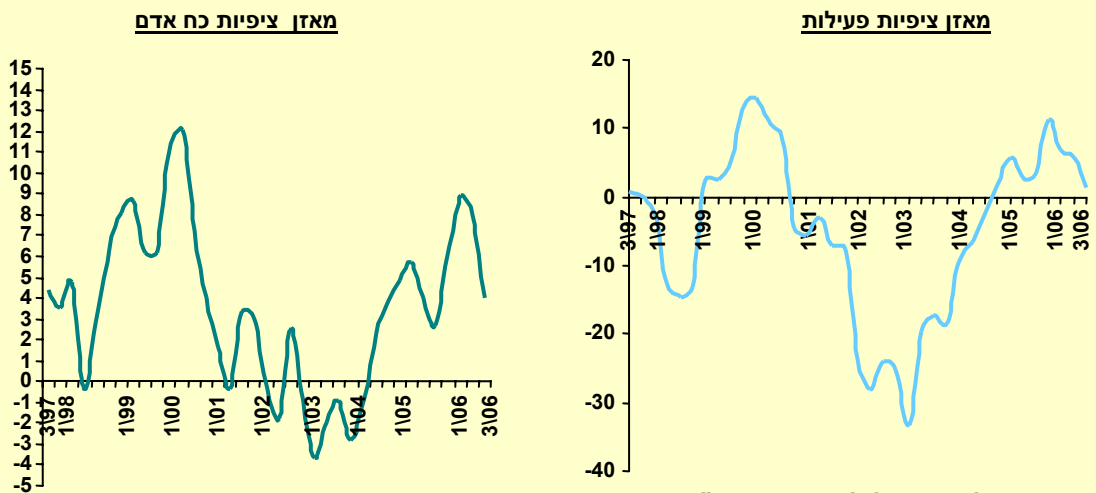
ציפיות לשינויים בפעילות וכח-אדם ברבעון הבא

במאזן ציפיות כח-אדם (אחוז הצופים עליה במצבת כח-האדם ברבעון הבא פחות אחוז הצופים ירידה) נרשמה ירידה חדה והוא עמד על 4.0% לעומת 8.4% ברבעון הקודם.

במאזן ציפיות פעילות (אחוז הצופים עליה בפעילות ברבעון הבא פחות אחוז הצופים ירידה) נרשמה ירידה חדה גם כן והוא עמד על 1.5% לעומת 6.3% ברבעון הקודם.

הציפיות לגידול בפעילות ולגידול במצבת כח-אדם ירדו באופן משמעותי ברבעון השלישי. ניתן לשער כי גדולה היתה השפעתה של המלחמה שחלה ברבעון האחרון ואי הוודאות שהיא יצרה העיבה על האופטימיות שהיתה בקרב המעסיקים ברבעונים האחרונים. הציפיות מהוות משתנה מקדים לשינויים במשק, אם זאת מוקדם עדין להסיק אם מדובר בנקודת מפנה במשק או שמדובר בהפרעה נקודתית במסלול הצמיחה של שוק העבודה, לשם כך נזדקק לבחון את תוצאות הרבעון הבא.

תרשים 4: מאזן ציפיות כח אדם ופעילות רבעונים 3/97 – 3/06, באחוזים מנוכה עונתיות

השפעת המלחמה על צפון הארץ

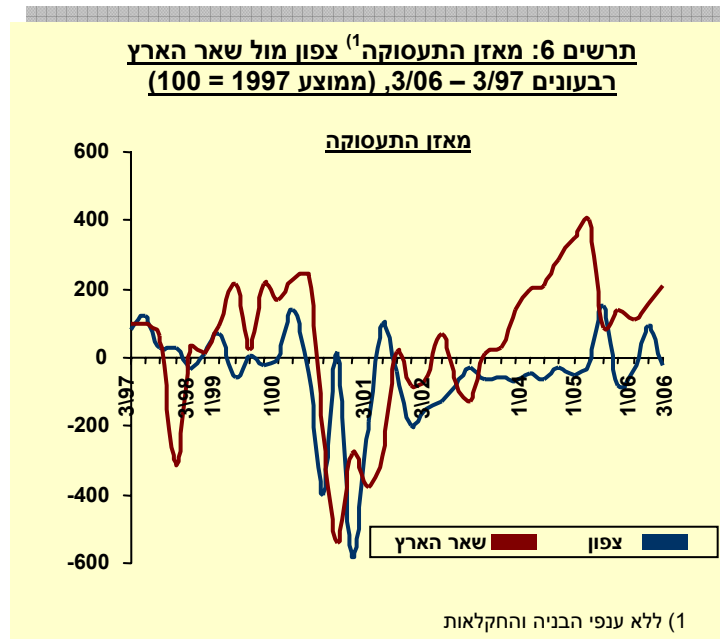
בשל המלחמה שחלה במהלך הרבעון השלישי של השנה⁷, בדקנו ברבעון זה את ההשפעה שהיתה למלחמה על אזור הצפון (כולל חיפה) לעומת שאר הארץ. לצורך כך השונו את המשתנים המרכזיים של סקר מעסיקים עבור אזורי הארץ השונים. יש לציין כי משקלו של הצפון במשתנים השונים של סקר מעסיקים הוא כ- 15% - 20%.

כפי שניתן ללמוד מהטבלה, בתחום המשרות הפנויות היתה ההשפעה דומה על הצפון ועל שאר הארץ. כמות המשרות הפנויות בצפון ירדה ב- 13% לעומת הרבעון הקודם לעומת ירידה של כמעט 20% בשאר הארץ. משתנה זה מפתיע במעט שכן היינו מצפים לירידה גדולה יותר בצפון.

לעומת זאת בתחום האיושים ישנו הבדל מהותי בין הצפון לבין שאר הארץ וכאן אנו רואים בצורה ברורה את ההבדל בין הצפון בו ירדה כמות האיושים בלמעלה מ- 25% לעומת שאר הארץ שם היתה הירידה מתונה בהרבה ועמדה על 2.7%.

אם נסתכל על האינדיקטורים האיכותיים בתחום האיושים, נגלה כי גם שם התמונה דומה, אחוז המשרות הקבועות מתוך סך איושי המשרות עמד בצפון על 39% לעומת 56% בשאר הארץ. בתחום הפליטות היתה התמונה דומה בין הצפון לשאר הארץ והירידה היתה של 5-7%. אחוז הפליטות ביוזמת העובד מתוך סך הפליטות בצפון עמד על 44% לעומת 51% בשאר הארץ.

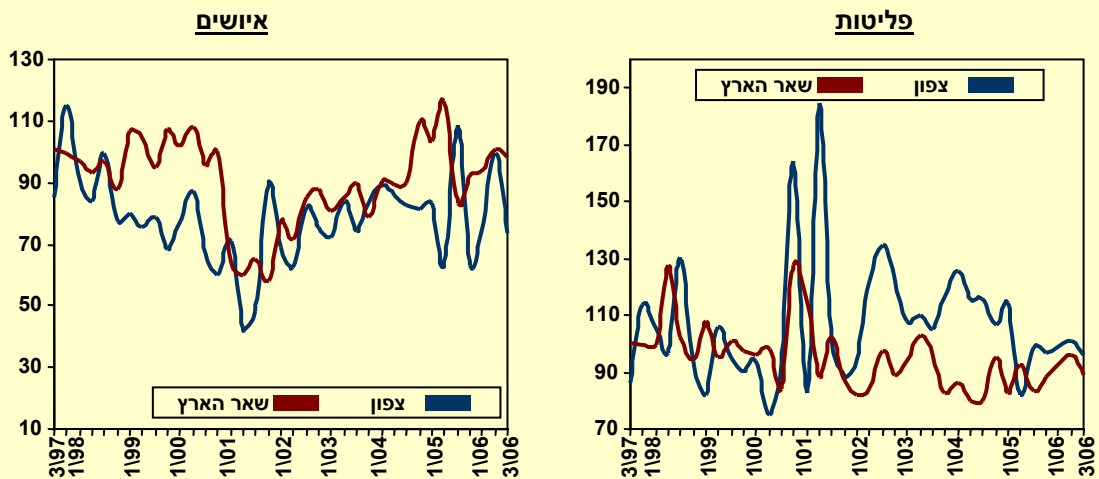
אם נסתכל על מאזן התעסוקה נראה בצורה החדה ביותר את ההשפעה של המלחמה ברבעון האחרון על צפון הארץ לעומת שאר הארץ. בעוד בצפון היה מאזן התעסוקה שלילי (כלומר הפליטות היו גדולות מהאיושים) והוא ירד ב- 126% לעומת הרבעון הקודם, היה בשאר הארץ מאזן תעסוקה חיובי (כלומר האיושים היו גדולים מהפליטות) והוא עלה בכמעט 33% לעומת הרבעון הקודם. ניתן לשער שללא המלחמה היה המאזן בצפון דומה יותר לשאר הארץ ומאזן התעסוקה היה עולה בצורה משמעותית יותר. בהנחה כי

שיעור הגידול במאזן התעסוקה בצפון היה זהה לשיעור הגידול במאזן התעסוקה בכלל הארץ היה עומד המאזן על גידול של 21,663 לעומת גידול של 18,070, כלומר הפרש של כ- 3600.

⁷ המלחמה התרחשה במהלך חודש אחד מתוך שלושת חודשי הרבעון, אולם עדין השפעתה היתה מהותית.

לסיכום, ניתן לראות כי השפעתה של המלחמה ברבעון האחרון על צפון הארץ לעומת שאר הארץ ניכרת במיוחד בתחום איושי המשרות ובתחום מאזן התעסוקה. זאת ועוד, למרות שבארץ סה"כ מאזן התעסוקה עלה מעט ברבעון האחרון, אנו רואים שעליה זאת באה אך ורק מהמרכז והדרום בעוד התמונה בצפון היתה שלילית. אנו רואים כי ההשפעה המהותית על מאזן התעסוקה באה מכיוון האיושים שהיו קטנים בצורה משמעותית בצפון הארץ לעומת שאר הארץ בעוד הירידה בפליטות העובדים היתה דומה בשיעורה בין צפון הארץ לשאר הארץ. ניתן לשער שללא המלחמה היתה התמונה בצפון דומה יותר לשאר הארץ ומאזן התעסוקה של כלל הארץ היה עולה בצורה משמעותית יותר.

**תרשים 7: סך האיושים והפליטות צפון מול שאר הארץ
ללא ענפי הבניה והחקלאות רבעונים 3/97 – 3/06, (ממוצע 1997 = 100)**

השפעות הרבעון האחרון – צפון מול שאר הארץ ללא ענפי הבניה והחקלאות⁽¹⁾

מאזן תעסוקה	פליטת עובדים	איושי משרות	משרות פנויות	
18,070	119,346	137,415	34,763	3/06 סה"כ
-1,335	23,307	21,973	5,515	צפון
18,878	96,098	114,976	29,242	שאר הארץ
16,344	128,296	144,639	42,734	2/06 סה"כ
5,125	24,526	29,650	6,342	צפון
14,203	103,923	118,126	36,428	שאר הארץ
שינוי מרבעון קודם:				
10.6%	-7.0%	-5.0%	-18.7%	ב- % סה"כ
-126.0%	-5.0%	-25.9%	-13.0%	צפון
32.9%	-7.5%	-2.7%	-19.7%	שאר הארץ

(1) הסדרות של כל המשתנים של סה"כ, צפון הארץ ושאר הארץ מנוכות עונתיות בצורה ישירה, כך שסכום הצפון ושאר הארץ לאחר ניכוי העונתיות לא יהיה תמיד שווה בדיוק לסה"כ.

נספח א'

על סקר המעסיקים

סקר מעסיקים במגזר העסקי מתבצע על-ידי מינהל מחקר וכלכלה החל מהמחצית השלישית של שנת 1997, באמצעות חברת דאטה ביזנס ישראל (בי.די.אי.). הסקר נועד לשפר את ההיערכות בתחום אספקת כוח-אדם ולעזור בתכנון ההכשרה המקצועית.

אוכלוסיית המעסיקים המשתתפת בסקר כוללת עסקים במגזר העסקי המעסיקים לפחות עובד שכיר אחד. הסקר מקיף את כל המגזר העסקי לרבות מעסיקים השייכים לענפי הבריאות וענפי החינוך. הסקר אינו כולל את המגזר הציבורי.

מדגם סקר המעסיקים הוצא ממאגר קובץ המעסיקים של המוסד לביטוח לאומי הכולל כ- 153.0 אלף מעסיקים במגזר העסקי. מדגם המעסיקים הוצא כמדגם שכבות על בסיס חלוקה לענפים ולקבוצות גודל העסק בסה"כ כוללת "מפת" הדגימה 88 תאים בחלוקה של 11 ענפים ו- 8 קבוצות גודל. הנתונים נאספים באמצעות ריאיון טלפוני.

המדגם מקיף כ- 2,500 מעסיקים הנבדקים אחת לרבעון, בסה"כ 4 פעמים בשנה. חברה הנושרת מן המדגם בשל סירוב להמשיך להשתתף בסקר או עקב סגירה או איחוד עם חברה אחרת, מוחלפת בחברה אחרת מאותו תא דגימה.

הגדרות

משורות פנויות - משרה פנויה היא משרה שלא אוישה על-ידי המעסיק ומוכנה לאיש מידי על-ידי עובדים מחוץ לחברה של המעסיק. המעסיק צריך לחפש את העובדים בצורה פעילה באמצעות מודעות, חברות כוח-אדם, שירות התעסוקה וכדומה. המשורות יכולות להיות מלאות, חלקיות, זמניות לתקופה קצרה או קבועות.

איושים - עובדים שנקלטו בעבודה במהלך 30 הימים האחרונים למשורות פנויות. המשורות יכולות להיות מלאות, חלקיות, זמניות לתקופה קצרה או קבועות.

עובדים שנפלטו - עובדים שנפלטו מעבודתם במהלך 30 הימים האחרונים. העזיבה יכולה להיות ביוזמת העובד, ביוזמת המעביד או עקב פרישה טבעית.

מאזן תעסוקה - עובדים שאוישו פחות עובדים שנפלטו.

מחזור תעסוקה - עובדים שאוישו ועוד עובדים שנפלטו.

סקר מעסיקים לעומת סדרות אחרות של ביקוש לעובדים

סדרת נתוני סקר המעסיקים הינה רק אחת מהסדרות המודדות את הביקוש לעובדים במשק. נוספות אליה, סדרת נתוני מודעות דרושים של חברת "מנפאור" וסדרת נתוני דרושים (הזמנות לעובדים) של שירות התעסוקה.

סקר המעסיקים מודד בצורה מקיפה יותר את הביקוש לעובדים בהשוואה לסקר מודעות דרושים של חברת מנפאור וכן בהשוואה לנתוני הזמנות לעובדים ממקורות שירות התעסוקה, שכן סקר מעסיקים דוגם את **הביקוש הכללי** של עסקים לעובדים, לעומת שאר שלישי המקורות.

החיפוש באמצעות מודעות דרושים (מנפאור) ובאמצעות שירות התעסוקה תלוי במאפייני המשורות המבוקשות ובשכר המוצע במשורות הללו. ככל שאלו יהיו גבוהים יותר, כך יהיו המעסיקים מוכנים להגדיל את עלויות החיפוש ולפרסם מודעות. באופן זה נוצר מצב שקבוצות נרחבות של משלחי-יד ברמות שכר ומיומנות נמוכות (עובדים מקצועיים ולא-מקצועיים) כמעט ואינן מיוצגות באמצעות מודעות דרושים, ואילו בקבוצות אחרות של משלחי-יד דומה הביקוש המוצג על-ידי מודעות דרושים לזה של סקר מעסיקים. לעומת זאת הזמנות לעובדים כפי שמתקבלות בשירות התעסוקה מתמקדות בעובדים ברמת

ההשכלה ומיומנות נמוכות יחסית ומציגות תמונת ביקוש חלקית בענפים ובמקצועות בהם קיימים דרישות לעובדים בעלי השכלה ומיומנות גבוהים יותר.

השפעה נוספת על פרסום מודעות דרושים קיימת מצד מחזור העסקים: כאשר ישנה גאות במחזור העסקים תהיה נטייה לפרסום-יתר, ולהפך, בתקופות שפל תרד אינטנסיביות הפרסום.

נספח ב'

לוח 1: משרות פנויות ממוצע יומי לפי ענפי כלכלה ראשיים נתונים רבעונים, מנוכי עונתיות⁽¹⁾ באלפים ובאחוזים

שיעור גידול לעומת :	משרות פנויות				
	רבעון קודם	רבעון אשתקד	3/05		2/06
53.0%	-18.7%	22,719	42,734	34,763	סה"כ ללא בניה וחקלאות
1730.6%	45.3%	227	7,579	4,146	חקלאות
101.9%	9.5%	4,781	8,818	9,652	תעשייה
168.3%	90.7%	8,653	12,173	23,220	בינוי
-0.7%	-26.8%	3,744	5,078	3,717	מסחר
20.7%	-63.6%	2,045	6,787	2,468	שירותי אירוח ואוכל
519.9%	-5.0%	572	3,731	3,544	תח' אחסנה ותק'
-8.9%	38.6%	1,163	765	1,060	שירותים פיננסיים
33.1%	-37.7%	7,194	15,374	9,579	שירותים עסקיים ⁽²⁾
102.6%	-27.0%	220	611	446	חינוך
19.8%	-28.7%	1,511	2,539	1,810	שירותי בריאות, רווחה וסעד
23.5%	46.2%	862	728	1,065	ש. קהילתיים
97.8%	2.4%	33,064	63,890	65,397	סה"כ כללי

מקור: מיינהל מחקר וכלכלה, משרד התמ"ת

(1) סכום סדרות הענפים אינו שווה לסדרות הסה"כ שכן סדרות הסה"כ נוכו עונתית בצורה ישירה. (2) כולל נכסי נדל"ן

לוח 2: איוש משרות ופליטת עובדים לפי ענפי כלכלה ראשיים נתונים רבעוניים¹, מנוכי עונתיות באלפים

מאזן תעסוקה			פליטת עובדים			איוש משרות			
3/05	2/06	3/06	3/05	2/06	3/06	3/05	2/06	3/06	
17,150	16,344	18,070	113,681	128,296	119,346	130,831	144,639	137,415	סה"כ ללא בניה וחקלאות
-280	1,586	8,283	6,735	11,918	4,100	6,455	13,505	12,384	חקלאות
825	3,504	3,114	19,244	22,936	22,490	20,069	26,440	25,604	תעשייה
-11,874	-5,588	1,213	21,660	25,726	16,899	9,787	20,138	18,112	בינוי
-1,256	-2,184	3,517	16,347	21,721	16,822	15,091	19,538	20,340	מסחר
10,349	5,742	2,228	17,280	21,973	20,696	27,630	27,715	22,924	ש. אירוח ואוכל
-134	-805	-5,818	2,453	8,980	13,179	2,318	8,175	7,361	תח' ותקשורת ²
-1,473	-190	1,502	3,969	4,099	2,275	2,495	3,910	3,777	ש. פיננסים
8,878	15,868	15,041	37,422	28,332	26,379	46,300	44,199	41,420	ש. עסקיים ³
-734	-934	-2,441	1,561	2,574	5,945	826	1,640	3,504	חינוך
2,898	1,196	576	10,827	6,015	6,737	13,725	7,211	7,313	ש. בריאות ⁴
-417	-4,581	-150	3,447	10,846	5,086	3,030	6,266	4,936	ש. קהילתיים
7,446	15,840	29,457	140,320	166,794	139,489	147,766	182,634	168,946	סה"כ כללי

(1) סכום סדרות הענפים אינו שווה לסדרות הסה"כ שכן סדרות הסה"כ נוכו עונתית בצורה ישירה (2) כולל : אחסנה (3) כולל נכסי נדל"ן (4) כולל : שירותי רווחה וסעד
מקור : מינהל מחקר וכלכלה, משרד התמ"ת

לוח 3: איוש משרות פליטת עובדים, שיעור הגידול בנתונים רבעוניים מנוכי עונתיות

פליטות		איושים		
שיעור הגידול לעומת		שיעור הגידול לעומת		
רבעון קודם	רבעון אשתקד	רבעון קודם	רבעון אשתקד	
5.0%	-7.0%	5.0%	-5.0%	סה"כ ללא בניה וחקלאות
-39.1%	-65.6%	91.8%	-8.3%	חקלאות
16.9	-1.9%	27.6%	-3.2%	תעשייה
-22.0%	-34.3%	85.1%	-10.1%	בינוי
2.9%	-22.6%	34.8%	4.1%	מסחר
19.8%	-5.8%	-17.0%	-17.3%	שירותי אירוח ואוכל
437.3%	46.8%	217.5%	-10.0%	תח' אחסנה ותקשורת
-42.7%	-44.5%	51.4%	-3.4%	שירותים פיננסים
-29.5%	-6.9%	-10.5%	-6.3%	שירותים עסקיים
280.9%	130.9%	324.1%	113.6%	חינוך
-37.8%	12.0%	-46.7%	1.4%	שירותי בריאות ¹
47.5%	-53.1%	62.9%	-21.2%	ש. קהילתיים
-0.6%	-16.4%	14.3%	-7.5%	סה"כ כללי

(1) כולל : שירותי רווחה וסעד
מקור : מינהל מחקר וכלכלה, משרד התמ"ת